

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
éves utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Elofizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

ELŐFIZETÉSI ÁR

A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 16 h.
Három évre 48 h.
Helyben hához hordva:
Egy évre 20 kor.
Három évre 58 kor.
Postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Három évre 72 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

XII. évfolyam 72 szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 március 29.

Bevehetetlenek állásaink az orosz fronton

Orosz hadszíntér. Budapest, március 28. (Hivatalos.) Bojántól északra az oroszok, miután akadályainkat felrobbantották, ismételten megkísérelték, hogy állásainkba behatoljanak. Az összes támadásokat az ellenség tekintélyes veszteségei mellett vertük vissza.

A Stripa torkolatától északkeletre orosz osztagoknak éjszakai előnyomulási kísérlete már az előtérben levő aknáink alapos hatásán hiúsultak meg. A beszarábiai harcvonalon és Olykánál az ellenség tüzésége élénkebben tüzelt.

Bombák Venetia vasutvonalaira.

Olasz hadszíntér. Budapest, március 28. (Hivatalos.) A görzi hídfőnél a harcok tovább folynak. A doberdói fensik szakaszán is mindkét rész tüzésége élénk tüzelést kezdett. Olasz részről a Monte san Michele északi lejtőjén és San Martinónál támadásokat kíséreltek meg, melyeket azonban könnyen vertünk vissza. Felzótól keletre a harc még folyik. A Plöcken szakaszon is meggyújtották az ellenség összes támadásai. A derék karinthiai 8. számú tábori vadászászlóalj harcvonala előtt több mint 300 hulla fekszik. A tiroli harcvonalon a tüzéségi harcok csak a Judikáriókban voltak élénkebbek, mint rendszeren. Mivelhogy Venetia tartomány területén az Isonzó harcvonala felé irányuló élénkebb vasuti forgalmat állapítottunk meg, repülőink az ottani vasutak néhány épületére bombákat dobtak.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, március 28. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény. Hófer.

Feszültség Németország és az Unió között.

Budapest, március 28. (Saját tud.) Washingtonból jelentik: A Susset elsüllyesztésével teremtett helyzetet komolynak tartják. Wilson elnök az ügyet kongresszus elé viszi, mert a diplomáciai viszony megszakítása Németországgal háborút jelentene.

Veszélyben az Indiába vezető út.

Budapest, március 28. (Saját tud.) Bazalból jelentik: Ispahánnak az oroszoktól való elfoglalását Angliában titkolják, mert Ispahán megszállása az Indiába vezető út kiszolgáltatását jelenti Oroszországnak.

Tölesérharcok a Nyugaton.

Berlin, március 28. A nagyhadszámú jelentés:

Nyugati hadszíntér.

A Saint Eloistól délre élénk közelharcok fejlődnek az angolok által robbantott töleserek körül és a csatlakozó vonalakon. A Maas mindkét oldalán húzódó harc vonal helyzetéről nincs újabb jelenteni való.

Hullámszerű orosz támadások.

Keleti hadszíntér.

Az oroszok a Postavi mellett álló német csapatok ellen újból friss tömegeket hajtottak előre. A Saarbruckeri hadtest csapatai az ellenség minden támadásával szemben vitézül kitartottak. Az oldalukon harcoló brandenburgiak, hannoveriek és halleiek előtt az ellenfél igen súlyos veszteségei mellett törttek meg két orosz hadosztálynak egymást hullámszerűen követő támadásai. Ugyanezen sors érte az oroszoknak éjjel is megismételt kísérleteit, a melyekkel a Bobrizec mellett elvesztett területet akartuk visszahódítani.

A németek bombázták Szaloniki kikötőjét.

Balkán hadszíntér.

A Doiran tó melletti állásaink ellen intézett ellenséges légi támadások viszonzásul tegnap egy német repülőraj Szaloniki vidékére hatolt előre és bőségesen bombázta az új kikötőt, a petroleumkikötőt, valamint a várostól északra elterülő ellenséges tábor. (Min. eln. sajtóosztálya.)

Megtorpedózott angol hajó.

Budapest, március 28. (Saját tudósítókól.) A Manchester Engineer 300 tonna hajót megtorpedózták.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
akiknek a szivarkahüvelyekből szivesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet,
MODLANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvostanilag a hüvelyek nincsen sem bronzzal, sem színyomással,
és minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírásával.

Főraktár: Heiler és Seidmann uraknál Nagyváradon.

Bjelik Imre dr. püspök Nagyváradon.

Látogatás a tábori püspöknél.

Tegnap kezdte meg Bjelik Imre dr. tábori püspök a hadi sebesültek ápolásával foglalkozó kórházak látogatását. Előzőleg meglátogatta Radu Demeter gör. kath. püspököt rezidenciájában, valamint a l. sz. káptalan egyes tagjainál vizitelt. A nap folyamán megtekintette a cs. és kir. osapatkórházat, a gimnáziumban, az akadémia épületében, a polgári és realiskolában levő tartalékkórházakat és a katonai járványkórházat.

Minden sebesülthöz volt barátságos szava, minden katonához saját anyanyelvén beszélt, mert Bjelik Imre dr. püspök Magyarország és Ausztria népeinek összes nyelvein beszél. Vigasztalta őket, bátorította s a kórházparancsnokok előtt teljes megelégedésének adott kifejezést a látottak felett.

Este fogadta a Tiszántúl munkatársát a l. sz. püspökségi rezidencia első emeletén levő vendégszobájában, amelyből világosság és derű áradt.

Bjelik Imre dr. püspök, nagyváradi kanonokon tábornoki csukaszürke kabát piros béléssel, mellén a vaskoronarend szalagja, s egy fehérszegélyű piros szalag. Őszes, nemes arcú főpap, rendkívül kifejező szemekkel, amelyekből a keresztényi szeretet

tüzei lobognak ki, mikor beszél. Közvetlenül, minden pöz nélkül tér nagy fáradalmi fölött napirendre. Vendége Vuaskies Gyula dr. kanonok, azzal a megértéssel hallgatja, amelyben a szeretet és a becsülés tükröződik. Titkára mellén a lelkesi érdemkereszt, külsőre, s mint halljuk lélekre is kiváló pap.

A püspök így szól:

— Még nem voltam a fronton, s amit eddig láttam, arról nyilatkoztam már a budapesti lapokban. A front mögött járok, most Nagyváradot látogatom, holnap fejezem be szemlémet. Ritka önfeláldozás és keresztényi szeretet az, ami a katonákkal foglalkozókat kitünteti. Mindenütt így van s egyiket sem lehetne a másik rovására feldicsérni. Mind teljesítik keresztényi kötelességeiket. Hogyan él a katona, milyen az erkölcsi felfogása, milyen lehet a jövő alakulása, arról most nem nyilatkoztam. Most megyek Szerbiába, Belgrádon át, Bosznia-Hercegovinába, Szarajevóba s Montenegróba, Cetinjebe. Akkor, ha erről a frontról hazajöttem, három napi pihenőre, szívesen látom önöket. Akkor elmondok mindent, tapasztalataimat, impresszióimat s megfigyeléseimet. Mondhatom nagyon érdekes lesz. Addig: nem szóltam semmit.

Pótadóemelés nem lesz.

Csak sokkal súlyosabb új adóteher.

Majdnem két hét óta izzadt a tanács, hogy megfejtse a nagy problémát, amit Szücs Géza főszámvevő állított a folyó évi költségvetésben eléje: minő eszközökkel és módokkal fedezze a költségvetésben tátongó ürt, a százezrekre menő hiányt.

A közönség érdeklődéssel kísérte a tanács vajadását, mert azt hitte, hogy a tanács tagjai, — akik majdnem kivétel nélkül hangoztatták, hogy a mai viszonyok között nem lehet az összes polgárságot sújtó pótdót emelni, — komolyan hiszik és valóják is, amit mondanak.

A tegnapi eredmény azonban, amelylyel a tanácskozást lezárták, az ellenkezőről tesz tanúságot. A tanács végső megállapodása ugyanis egyszerű megkerülése a dolognak és éppen olyan új terhet jelent az összes polgárságra, mintha a közköltöt emelték volna 40—50 százalékkal. Igaz, hogy ezáltal meg lesznek kimélve a hadseregszállítók s azok a többiek, akik meggazdagodtak a háborúból, de nem bujik ki a szegény iparos, az élni nem tudó kishivatalnok stb. akiket a mérhetetlen drágaság földönfutókká tett.

Hát lehet ez is adófilozófia, de a ma, időben sem nem helyes, sem nem igazságos, a legkevésbé pedig előnyös, mert csak az adóhátralékokat szaporítja.

A város tanácsa tegnap fejezte be a főszámvevő által összeállított költségvetés tárgyalását.

Szücs Géza főszámvevő tudvalevőleg a közköltöemeléssel akarta a mutatkozó óriási

hiányt fedezni, s dacára az elhangzott érveknek, javaslatát fentartotta.

Ezzel szemben Juricskay Barna tanácsos függőkölcsönből akarja a hiányt fedezni, s a pótdóemelést nem tartja megfelelőnek, hanem új jövedelmi forrásokkal akarja a város szükségleteit biztosítani.

Lukács Ödön főjegyző, aki eddig akadályozva volt, hogy résztvehessen a tanácskozásban, ezuttal nyilatkozott a kérdésben. Hosszu, érdekes fejtegetés alapján jelentette ki, hogy a hadiadó és a hadseregszállítók megadóztatását még a tárgyalás alapjául sem fogadja el, adópolitikai és adófilozófiai elvekből kiindulva. A költségvetési hiány eltüntetésére javasolja, hogy a villamosáram árát a mostani 7 fillérről 9 fillérré emeljék fel; illesszék be a vigalmi adó várható jövedelmét; hozzák be a házbéradó fillérekét, amit a mindenki által fizetendő házbérösszeg után 4 százalékkal számítva, 280000 korona bevételre van kilátása a városnak. A házbérfillérekre szabályrendeletet készítsen az adóügyi tanácsos, a házbérrekre vonatkozó statisztikát adatokat gyűjtse össze, hogy annak alapján a várható bevétel a költségvetésbe beilleszthető legyen.

Juricskay Barna tanácsos reflektált a főjegyző érveire és javaslatára. A hadiadó és a hadseregszállítók illetékére vonatkozó szabályrendeletet illetőleg a főjegyző megjegyzéseire nem tér ki, mert ezek jövedelmét az 1916 évi költségvetésbe beilleszteni nem akarja; de tentartja a jogot, hogy ha majd tárgyalják a kérdést, válaszoljon. Anynyit azonban megjegyyez, hogy dacára adópolitikai fejtegetéseinek, a főjegyző tévedésben van, mint ahogy tévedésben volt ez előtt 4 évvel, amikor a hatósági becslésekről szóló szabályrendeletét 6 betérjesztette. A főjegyző azt sem tartotta elfogadhatónak a tárgyalás alapjául és 2 évvel később ugyanezt a kérdést az igazságügyminiszter külön rendelettel szabályozta. A pótdó emelését a főjegyző sem tartja megengedhetőnek, tehát a folyó évben csak függőkölcsönből fedezhető a hiány. Annál inkább, mert ha az általa is helyesnek tartott

házbérfillérről szóló szabályrendeletet a miniszter jóvá is hagyta, ennek a kivétési munkálatai egy félévet igénybe vesznek, vagy pedig a városi adóhivatal személyzetét kell megkészszeretni, mégis a házbér-fillérek behajtására csak az 1917. évben kerülne a sor. Az 1916. év folyamán ebből egy fillér sem sem folyt be, tehát az ez évi hiányt csak kölcsönből kellene fedezni. Szerinte helyesebb most megmondani, hogy 1916-ra új jövedelmi forrásokat teremtsen a város.

Gerő Armin melegen támogatja a főjegyző javaslatát, mert neki csak az volt a véleménye, hogy a közköltöt nem lehet emelni. A főjegyző megoldását helyesli.

Dr. Thury László városi főügyész szintén elfogadja a Lukács főjegyző javaslatát. A lakbér fillér behozatalát helyesli és azt soronkívül behozandónak tartja.

Szücs Géza főszámvevő meghajlik a főjegyző magas színvonalon álló érveit előtt. Javaslatát visszavonja s a főjegyzőt fogadja el.

Eleméry Ferenc és Komlóssy József tanácsosok hasonlóan nyilatkoztak, mire azt a tanács elfogadta.

Juricskay Barna tanácsos kötelességének tartja, miszerint a tanács figyelmét felhívja, hogy a még nem szabályrendeleten alapuló összeget ha beveszi a költségvetésbe, ezzel a város hitelképességét kockáztatja.

Rimler Károly polgármester rámutat, hogy a költségvetés tárgyalásánál nívós, sokoldalú vita volt a tanácsban 10 napon keresztül s ebből azt látja, hogy a tanács tagok buzgalommal és körültekintéssel foglalkoztak a kérdéssel.

A tanács határozata folytán most a házbéradó bevallási-ívek alapján készülő statisztikát készíti el a városi adóhivatal, amely olyan óriási munkát ad, hogy egy teljes hónapig hat embert foglalkoztat.

A költségvetés még mielőtt a közgyűlés elé kerülne, a pénzügyi szakbizottság elé kerül. Bizonyára mindkét fórum előtt nagyobb vita lesz.

Juansikájnak nem kell a császárság.

Budapest, márc. 28. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A bécsi kínai nagykövetség táviratot kapott Pekingből. E szerint Juansikáj elutasította a trón elfogadását az ország békéje érdekében.

Az antant haditanácsa.

Budapest, március 28. (Saját tud.) Havas-jelentés szerint az antant haditanácsa ma délelőtt folytatta tanácskozását.

Forradalom Kinában.

Zürich, márc. 28. A Times azt jelenti Pekingből, hogy a lázadók Jünnan tartományt teljesen birtokukba vették. A támadást északról kezdték azzal, hogy a fontos Suifu várost elfoglalták és Kualint (Kwangsi), valamint Chunghungot (Szechuan) fenyegették. Tulajdonképpen szándékaik ismeretlenek. A forradalmi csapatok 30.000 emberből állanak. Azt hiszik, hogy tizenhárom modern hegyi ütég birtokában vannak. Köztudomásu, hogy igen sok muiciójuk van. Vezetőjük Tsaiiao, egy tiszt, aki Japánban tanult és előbb, Yünnan kormányzója volt. A kínai kormány a legrövidebb idő alatt 100.000 embert küld ellenük. 20.000 kínai katona már utban van Szechuan felé. Ezeket követi másik két, már teljesen mobilizált divízió. Kwanasi függetlenségi nyilatkozatával a forradalom nagy kiterjedést öltött.

A 14-es huszárok első rohama.

Ahol Mayer Béla ezredparancsnok elesett.

Egy 14-es huszár naplója jutott hozzánk, aki rendkívül érdekesen írja le a 14-es huszárok első támadását Bucacnál a kozákok ellen. Ebben a véres ütközetben esett el a 14-esek ezredparancsnoka, Mayer Béla huszáralezredes, Mayer Antal tb. kanonok testvérbátyja. A napló e része így szól:

Az orosz Zburuc folyó mentéről, hol kevés pihenők voltak, K... P... ig nyomultunk előre Oroszországba.

Innen aztán a stratégiai szempontokból kifolyólag elrendelt visszavonulás kezdetét vette.

"Visszavonulás", a maga egyszerű kifejezésében mit sem jelent és könnyen átsiklik rajta az olvasó, a valóságban azonban katonára nem lehet semmi borzasztóbb, bármilyen rendben, avagy veszély nélkül menjen is az végbe.

Maga a bizonytalanság érzése annyira feleségazza az ember idegeit, hogy a leggyengébb ember is inkább szembeszállna az ellenséggel. Különben, — ha csel fogás kedvéért történik a visszavonulás, — még akkor sem fér a magyar fiúk természetével össze.

Ilyen érzésekkel telve, elkecseregett hangulatban érkezünk kimerülve a fáradalmaktól Medvedovce egyik kisebb galicai falu határába, hol ezredünk fele kezdetlegesen elkészített fedezékben rajvonalba fejlődött.

A másik fele ezredünknek pedig, élén Mayer Béla alezreddessel, tekintettel a beérkezett jelentésekre, lóháton rendelkezési állást foglalt el.

Augusztus 23-ika e nap, mely nevezetes dátumként marad meg nemcsak a szereplők emlékében, hanem az ezred történetében is.

Az idő gyönyörű, napfényes volt, szinte az öreg nap csillapítani igyekezett a felzavart kedélyeket. Mi fásultan ültünk a nyeregben reggel óta s bámultunk az egyhangú, kopár hullámzó terepre, mely jobb oldalt erdővel volt szegélyezve.

Az őrjáratok s parancsörtisztek ziháló lovon vágattak idestova már reggel óta. A kínzó várakozástól mindegyre fokozódott a lélekzetvétel nehézsége, hogy el-elakadt a torkunk rendes működése. Váltakozó érzések lettek urrá fölöttünk.

Egyiknek-másiknak eszébe jutott neje, vagy gögicselő kicsi gyermeke, öreg szülője avagy menyasszonya. A békés, jó idők, egy-egy kedves állat, a birtok, minden minden zagyva összevisszaságban s végül mindből kialakul a gondolat: „Hogy lesz, mikor lesz már holnap?“, „Látom e még a fölkelő napot, vagy ezzel nyugszom én is le? ...“ De ki tudná mindezt elmondani, ezt csak átélni lehet ...

Délután 1 óra tájban érkezik a parancs Mayer alezreddes urhoz.

Minden szem arra figyel, őt lesi, kémleli arcának izmait. „Ó“ végigsimitja homlokát a parancs elolvasása után, aztán nyergéből előredölvé kommandíroz:

— Vigyázz! Habt seht!

„Fiaim: parancs van, hogy rohamra menjünk. Remélem, kötelességére s letett esküjére senkit sem kell, hogy figyelmeztessék. Nekünk csak akarat kell a győzelemhez s győzni fogunk. Isten segítsen vállalkozásunkban!“

Ergreift den Säbel! Trapp! ... Egy kis hidon ügettünk keresztül, majd letérve az utról a szántóföldre, vágatva mentünk neki a kozákok hárcmszorta nagyobb csapatának.

Közben ágyuink többször oldalból lőttek a kozák hordát. Iszonyu volt, sok lónak fejét tépte le a golyó s elestében lovasát temette maga alá.

Hatalmas, egetverő „Rajta!“ ordításukat az oroszok „Urrá“ kiáltása nyomta el. Összeesaptunk.

Csak az első vágás volt nehéz, de aztán a vér láttára megvadul az ember s csak szur vág!

Óriási hangzavar. „Bozse moj Pánye, Pánye! Segíts pajtás, Ne hagyjatok stb. stb. Ki tudná mindezt idézni, hisz már csak álomként tűnik föl.

A helyzet változik, hol előre, hol hátra, majd megint előre, iszonyu mészárlás, vér-fürdő ez.

A sebesülteket viszik egyre, aki bir gyalog, vagy lóháton megy a kötöző helyre, a patak partra, hol Nagy ezredorvos végez emberfeletti munkát. (Lovának köszönheti, hogy kisiklott az oroszok kezei közül) mintegy 200—300 lépésnyire a támadás színterétől.

Talán ha 5—6 percig tartott az őrült munka, mi a kölcsönös s nagyobb részt a kozákok visszavonulásával végződött, de alig-alig maradt ember, ki kisebb-nagyobb sebtől ne vérzett volna.

A lemenő nap bíbor fénye mellett számolták össze a veszteséget.

Bátor vezetőnk: Meyer alezredes ur, Békassy kapitány, Ujházy, gróf Haller és Dungyerszky főhadnagy urak, sajnos, nem jöttek vissza, de nem jött még vissza sok hős magyar gyerek, kik vagy ott lelték halálukat, vagy fogságra jutottak.

Egyébre már nem emlékszem, csak arra, hogy mikor pihenni tértünk, egyikünk sem birt aludni, agyunk lázasan dolgozott, a szemünk a látomásoktól égtek s bár győztünk, mégis nagyon szomorúak voltunk.

Rekrip.

Bihari krónika. Ugy Nagyváradon, mint a vármegyében általában az érdeklődés Papp János dr. közgazdasági és társadalmi szemléje iránt, amelynek első száma husvétkor jelenik meg s amely a nagyváradi és bihari közgazdasági és társadalmi erők tömörítését és a nép erkölcsi és gazdasági jóléte érdekében való munkára serkentését, a háboru utáni nagyfontosságú feladatok megoldásának elősegítését tűzte ki céljául. A nagyváradi sajtó munkásai s Nagyvárad és Biharmegye közéletének több kiválósága készséggel ígérték meg, hogy a *Bihari krónika* kulturális munkáját közreműködésükkel elősegítik s így bizonyosra vehető, hogy az új folyóirat meg fog felelni kitűzött feladatának. A folyóiratra már most elfogad előfizetéseket a *Bihari krónika* kiadóhivatala (Uri-utca 5. sz.) és a Hegedüs Hirlapiroda.

Hangverseny az ingyentej javára.

Mint már jeleztük, a Vörös-Kereszt Egyesület Nagyvárad-városi választmánya a nagyváradi hadbavonultak itthonmaradt gyermekeit ingyentejjel óhajtja ellátni.

Erre a célra folyó évi április hó 8. napján, szombaton este 8 órakor Biharvármegye székháza nagytermében nagyszabású hangversenyt rendez a Vörös-Kereszt.

A hangversenyen Weil Magda, Gömöri Havas Gáborné, Braun Elza urhölgyek, Olti Mózes és Womácska József fognak közreműködni hegedű, ének-, szavaltat, felolvasás, illetve zongorakísérettel.

Ugy hisszük, talán felesleges is, hogy Weil Magdát a nagyváradi közönség előtt külön ismertessük. Az ő művészetét illetőleg legyen elég, ha az Aradi Közlöny sorait ismertetjük budapesti hangversenyével elért sikeréről:

„A budapesti Zeneakadémia nagytermében hétfőn este Straube Károly lipesei orgonaművésszel együtt óriási sikerrel hangversenyezett az aradi fiatal zenei kiválóságok egyike, a hegedű három ifju aradi mestere közül a gyöngébb nemhez tartozó, de művészetében éppen nem gyöngé Weil Magda. A fiatal hegedűművésznőnek nem az első nagy hangversenye volt ez. — Budapesten, Bécsben, németországi körútján egyaránt nagy sikereket aratott már és ez a hangverseny már csak végleges megpecsételése volt a nagyszerűen induló művészi pályának. Weil Magdát, akit nemrég az aradi kulturálszótában hallottunk elragadtatással, most a Zeneakadémiában megjelent fővárosi közönség ünnepelte szeretettel. Hangversenyéről az előkelő fővárosi lapok így emlékeznek meg:

„Az Újság“: Németországban elsőnek tartott orgonaművész és a kitűnő magyar hegedűművésznő kettős hangversenyt rendeztek ma este a Zeneakadémia termében. Az est másik szereplőjének, Weil Magdának tehetsége csak még teljesebb mértékben bontakozott ki tavaly óta. Nem esett vissza semmi tekintetben, csak fejlődött tovább.

A technikája még ragyogóbb, tónusa még öblösebb, még férfiasabb, a temperamentuma még magával ragadóbb lett. Hamarjában nem tudnánk fiatal leányt említeni, ki annyira önálló, egyéni művésze a hegedűnek, mint ő. Sikere megérdemelten igen hangos volt. Több ráadást kellett adnia.

„Neues Pester Journal“: Nem kevésbé évezetesnek mutatkozott Weil Magda kisasszony hegedűjátéka. A fiatal, nagyrahívott hegedűművésznőt már hallották ezen a helyen. Nemesak két Fritz Kreisler által ártírt hangversenyszámában, hanem kifejező ereje elhatározott voltában, heves zenei temperamentumában és gazdag tiszta csendes tónusaiban emlékeztet Weil kisasszony (egy valódi „Kreisleriana“) erre a fényes hegedűművészre, akinek még csak a teljes érettséghez kell elérnie, hogy a legelső sorokban legyen. Weil kisasszonyt is viharosan ünnepelték és ráadásokat kívántak hallani tőle.

„Budapesti Hirlap“: Az orgonaszámok között Weil Magda hegedűművésznő adott elő néhány darabot. A művésznő szélesen szinte férfiasan kezeli a vonót, amely alól bársonyos légyságu hangokat tud kicsalni. Technikája kifogástalan s művészetét a közönség is elismerő tapsával honorálta.

„Pesti Napló“: Hétfőn este Straube Henrik, a jónévű lipesei orgonaművész, a Thomaskirche orgonistája és Weil Magda, az ifju magyar hegedűművésznő együttes hangversenyt rendeztek a Zeneakadémia termében. Weil Magda hegedűjátékában fejlődés mutatkozik, a technikai készség mellé és

demes kvalitásnak odaállt az előadás kimé-lyítése, őszintesége, átérzettsége. A műso-rában még külső hatásokra vonatkozó tö-rekvések látszanak, a Saint Saens- és a Paganini-számok ezt mutatták, a három apróságot, Döttersdorf és Paganini Kreisler átíratában irt kedves műveit, kellemes hang-gal, sok figyelni való egyéni tulajdonságok-kal játszotta.

Egy ilyen kétségtelenül tehetséges hölgy, mint Weil kisasszony, a műsorában nagyobb igényű lehetne önmagához, ez egy amatőrnek való műsor, nem egy komoly ér-tékelésen sikerrel áttört ifjú művésznek. — A közönsége azonban ezzel is beírta és sok-kat tapsolt neki.

Már itt is jelezni kívánjuk, hogy a Vörös Kereszt hangversenyre a helyárak a következők lesznek: Ülőhely: 3 első sor 3 korona; a többi ülőhely 2 korona; állóhely 1 korona.

A jegyek a „Hegedüs Hirlapirodában“ lesznek előre is megválthatók.

Végül még csak annyit kívánunk meg-jegyezni, hogy a hadbavonultak itthonma-radt gyermekei számára a tejkiosztás f. évi április hó 1 én a Vörös-Kereszt központi konyhájában veszi kezdetét s idevonatkozó-ag ugyanitt, Bócz Gézáné, a „Feministák“ együleténél Agoston Péterné, a kath. nőgye-letnél pedig Eleméry Ferencné urhölgyek fogják a kellő felvilágosítást az érdeklődők-nek készséggel megadni.

A Tiszántúl hete.

Csak egy új előfizetőt gyűjtsön mindenki!

Az a lelkesedés, melyet az elmúlt héten P. Martinovich beszédei nyújtottak Nagy-váradon s amely a Fogadalmi Templom je-vára rendezendő ünnepélyen is oly impozáns módon nyilatkozott meg, ne legyen ellobbanó szalmaláng, hanem nyilvánuljon meg még egy elhatározásban.

Haladjunk tovább egy lépéssel a keresz-tény sajtó kiépítése terén. Legyen ez a hét

a Tiszántúl hete.

Közeledik az új negyedév. Ez a hét a legalkalmasabb arra, hogy a keresztény sajtó rohamosan növekvő táborát még jobban megerősítsük. Csak azt tegye meg mindenki, hogy ezen a héten

egy öntudatos új harcost nyer meg a keresztény sajtó ügyének, egy új előfizetőt gyűjt a Tiszántúlnak!

Olvasóink folyton növekvő tábora meg-győződhetett róla, hogy a Tiszántúl modern, jól értesült, csak az igazság szolgálatában álló lap, a keresztény Magyarország fősős-ges gondolatának fáradhatatlan harcosa. Háborus híreinket a messzemelő áldozatok árán, de a legjobb forrásokból szerezzük be. A város, a vármegye eseményeiről leggyor-sabb és legmegbízhatóbb értesüléseink van-nak. A keresztény társadalom minden réte-geinek érdekeit csak a keresztény lap,

a Tiszántúl

támogatja. Ezért a

Tiszántúl hete

a keresztény eszmék további térfoglalását, újabb diadalmas előnyomulását jelentse. Csak

egy új előfizetőt

gyűjtsön mindenki, csak ezzel a csekély fáradsággal vegyen részt a keresztény sajtó terjesztésének apostoli munkájában s ezzel

olyan tábor szervezésében vesz részt, mely Szent László városában, Szent László vár-megyében minden alattomos és nyílt ellen-séggel szemben legyőzhetetlenné teszi Szent László keresztény Magyarországot!

A hűtlen muszka asszony.

Háborus felvételei.

Még a háboru elején bevonult katoná-nak Kocsis János mezőtelegdi legény. Ha-marosan kikerült az orosz frontra. Nem sokáig maradt ott, egy pár hónap multán egy támadás alkalmával orosz kézre került, s mint foglyot Szibériába szállították, vala-melyik kisebb orosz faluba. Egy családhoz osztották be, mint hadimunkást.

Ugyanebből az orosz faluból szintén bevonult egy fiatal muszka parasztagazda. Elkerült a frontra, könnyebben megsebesült és a magyar katonák foglyává lett. Mikor felgyógyult, az esztergomi fogolytáborban helyezték el, ahonnan csakhamar kiküldték hadimunkára. Véletlenül Mezőtelegdre ko-rült a Bihar szilágyi olajipar r. t. gyárte-lepére.

A muszka (valami furesa neve van, ta-lán Tógyernek hívják) családös ember, illetve felesége maradt otthon a szibériai kis falu-ban. Nem lehet csodálni, hogy sokszor gon-dolt haza s mikor üres ideje volt, tollat vett a kezébe és nagy, kusza cirill betűkkel le-velet irt kedves életpárjának. Elmondta benne, hogyan vágyik haza hideg levegőjű, de neki mégis meleg falucskájába.

Telt-múlt egy hónap, két hónap, a muszka várta, hogy ir-e valamit levelére kedves felesége. Talán csak méltatja vá-laszra, ha ugyan elkerül olyan messziről a levél. Közben megtanult magyarul és esten-kint sokat beszélt a pipázó magyaroknak az ő hazájáról. Egyszer aztán jön a levél, sok pecsét rajta. Az írásról azonnal megismerte, hogy az ő felesége ír olyan cífrán tekergő betűket.

Leült és olvasta. Jó hogy leült, mert ha állt volna, meglepetésében a földre zu-hant volna. Így csak a fejét tekergette, amikor a levelet kibetűzte az utolsó szög. Mert ilyen féle volt a tartalma: „Kedves férjem, uram! Nem bánom én már, ha rám se gondolsz, ha még egyáltalában visszase jössz onnét, ahol vagy. Maradj ott és felejts el engem. Én már mást szeretek, itt van nálunk a faluban egy mezőtelegdi magyar legény, Kocsis Jánosnak hívják, az is sze-ret engem, én is szeretem őtet. Téged pe-dig az Isten áldjon meg.“ Ilyen formán hangzott a levél.

Tógyer, a muszka pedig összehajto-gatta a levelet és este, mikor pipázva ösz-szeültek a kapujtóban, olyanforma néze-tének adott kifejezést, hogy nem érdemes neki ebből a szép országból hazamenni. Talál ő itt is magának való feleséget, ha-csak az hiányzik . . .

* **Gyurjad Gyurka.** Pizskáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyesz-ter vize zug. Csukaszürke embar. Háborus mozifelvétel. Rendkívül érdekes lemez ujdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek. Gramafonok, hangszerek olcsó szakszéri javítása.

A kongregációk ünnepélyéhez.

P. Martinovich nagyváradai szereplését még sokáig fogják emlegetni. Ugy az olasz plébánia templomban tartott konferencia-beszédei, mint különösen a vasárnapi párat-lan sikerű kongreganista ünnepély mara-dandó benyomást tett a lelkekre. Érdekes kijelentést tett egyik nagyváradai főtiszt-viselő:

— Ott voltam a páter valamennyi elő-adásán; az igaz, hogy fel is gyűlt a restan-ciám alaposan s most éjszaka fogom ledol-gozni. Nem baj. *Megérte.*

Ezzel kapcsolatban még utólag meg kell emlékeznünk a Mária-kongregációk ünne-pélyének pár mozzanatáról. Kiemelendő min-denek előtt az a példás rend, amely mellett a több ezer főre menő óriási közönség el-helyezkedése végbement. Ebben a keresz-tény közönség fegyelmezettségén kívül nagy érdeme van a rendező bizottságnak, mely a kongregációk tagjaiból összeállítva, fárad-hatlan buzgósággal oldotta meg feladatát.

Feltűnő-t keltett az emelvényen elhe-lyezett gyönyörű Mária szobor és annak iz-léses, pazar virágdiszítése. Ezeket a szebbnél-szebb délszaki növényeket özv. *Grunwald* Henrikné urnő engedte át az ünnepélyre. Befejezésül a Kör vetítő gépe, melyet *Lőrincz* Ferenc mérnök kezelt, pompás glóriát veti-tett a szobor köré. Megragadó látvány volt, a közönség percekig tapsolt hozzá. Ez a glóriás befejezés adta meg az ünnepély fő-nézős záróakkordját.

* *Adományok a fogadalmi templomra.* Tegnap kimutatásunkból a fogadalmi tem-pplomra adakozók névsorából kimaradtak a következő adományok: dr. Hoványi Géza 4 kor., Czillér Imre 4 kor., Barza József 2 korona.

Pikó János halála.

A tüzérezredhez jelentés érkezett

Tíz nappal ezelőtt a „Korona“ kávéház-ban egy tűzér jelent meg, aki *Kimpány* Gábornak nevezte magát s a „börkabátost“ kereste. Mivel nem volt a kávéházban, azt az üzenetet hagyta hátra, hogy a fia elesett az olasz harcúterén.

A „börkabátos“ *Pikó* János építővállal-kozó volt, akinek fia, a közbecsülésben álló városi mérnök, ifj. *Pikó* János az olasz harcúterén van. Az apa kétségbeesetten sza-ladgált fűhöz fához s így jutott nyilvános-ságra fiának eleste.

Nagy meglepetésére tegnap, mikor e hir egyik helyi lapban napvilágot látott, kapott levelet a hadnagy tisztiszolgájától a fele-sége. E levél március 24 ről kelt s az van benne, hogy „most megyünk át Nagykanizsán a Doberdó felé s a hadnagy urnak semmi baja.“ A tábori posta szám, nem mint eddig 107, hanem változott.

A cs. és kir. 19. tábori tüzérezred pa-rancsnokságához fordultunk e hir meg-erősítése vagy cáfolata iránt. Innen azt az értesítést vettük, hogy *Pikó* János tűzér-hadnagy ügyében értesítés érkezett a tüzér-vezredhez, de ezt az értesítést csak ma reg-gel publikálja az ezredparancsnokság. S amikor a halálhír cáfolatára kértük a pa-

parancsnokságot, azt a választ kaptuk, hogy ma minden tisztázódik.

Megilletődött szívvel fordulunk a reményvesztett család s a város tisztviselői kara felé. A haza áldozatot kívánt, ki zúgolódna, hogy a jók és értékesek sem kerülnek ki háboru csapásait?

Áldozatok kellenek s a vigaszt egyedül a Mindenható jóságában találhatjuk. Forduljunk feléje sziveinkkel. Ő a Vigasztaló.

HIREK

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Bauer Henrik 70. gye-beli tart. hadnagyot a legfelső dicsőséres elismeréssel, Potokar Adolf 70. gye-beli tart. főhadnagyot újlag a legfelső dicsőséres elismeréssel tüntette ki.

*** A Katholikus Kör közmüvelődési estélye.** E hó 31-én, pénteken délután 5 órakor tartja a Katholikus Kör harmadik közmüvelődési estélyét. Az estély programja gondoskodik arról, hogy a művészi rész váltakozzék a magasabb műveltség terjesztésével. *Vásárhelyi* Pálma zongorajátéka nyitja meg az estélyt, melyet a Szigligeti színház kedvelt művésznőjének, *Polgár* Mariskának szavalata követ. Ének-szám következik ezután, melyet *Patzkó* Aladárné ének- és zeneiskolájának növendékei adnak elő. *Kovács* Kandi premontréi tanár tart ezután nagy érdekű előadást „Az egek hirdetik Isten dicsőségét” címmel. Ez az előadás lesz az estély fénypontja, melynek nagy érdekességét biztosítja az előadó személye. *Fiber* Erna zongorajátéka fejezi be az ünnepélyt.

*** Kitüntetések a honvédségnél.** A hivatalos lap közli, hogy a király Nagy Ferenc 307. honvéd gye-bez beosztott 4. honvédgyalogezredbeli főhadnagyot és az ellenség előtt elesett *Bocke* Nándor 4. honvédgyalogezredbeli főhadnagyot a hadiékítményes katonai érdemkereszt III. osztályával tüntette ki.

*** A kongregációk értekezlete a sajtó ügyében.** Az Urak, Urleányok és Urak kongregációi ma, szerdán délután 6 órakor a Kath. Kör Szent László-teremben együttes értekezletet tartanak. — Mindhárom kongregáció vezetősége kéri a tagokat a pontos megjelenésre. Az értekezlet tárgya: Legközelebbi teendők a keresztény sajtó ügyében.

*** Mit akar a Friedrich Wilhelm?** Tegnap a *Tiszántúl* szóváltotta a Friedrich Wilhelm berlini biztosító társaság 3 milliós kölcsönének meghosszabbítását, amely azért szükséges, mert a kölcsön 3 éves visszafizetési határideje május 31-én lejár. Megbízható helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a város képviselőiben *Popper* Akos dr bankigazgató, akinek egyéb ügyeiben is utazni kellett Berlinbe, eljár a Friedrich Wilhelmnél s tegnap ennyit sürgönyözött:

Előnyös feltételeket kaptam, utazom.

Popper Akos.

Amíg tehát *Popper* dr visszaérkezik Berlinből, nem tudhatjuk, hogy az „előnyös” feltételek valóban olyan előnyösek e s mi-ben rejlik ezen előnyük.

*** Királyunk szobra és a kantinások.** A nagyvárad helyőrség valamennyi kantinosához két uriember kopogtatott be a napokban. Előadták, hogy 6 felsége, szeretett királyunk a rokkant katonák részére telket vásárolt és adományozott. Hogy megfelelő épületet emelhessenek, országos gyűjtést indítottak. Egy arisztokrata, akinek márványbányái vannak, ingyen márványtalapzatot ajánlott fel 6 felsége mellé szobrához, amelyet 100 koronáért minden megrendelőnek elküldenek. Természetes, hogy minden kantinos — egyet kivéve, aki letagadta magát, — aláírt és fizetett. Ajánlóleveleket is mutattak, a temesvári hadtestparancsnokság igazoló iratát is produkálták. Bizonyára szabályszerűen ment az egész ügy, s nincs is kifogásunk az ellen, hogy a kantinások megrendeljék a legfőbb Haduról sikerült mellszobrát. De miért csak a kantinások örüljenek királyunk mellszobrának, a legdrágább öreg uralkodó hóborította fejének, amelyből a szeretet árad felénk? Hiszen nem tilosban jártak az urak, tehát ne csak a kaszárnyákban terjesszék e műremeket, hanem a tehetősebb hadseregszállítók között is. Ennyit megérdemel tőlük a legfőbb Hadur.

*** A nagyváradai üzletvezetőség.** Megemlékeztünk már egyes örvendetes szál-longó hírekről, amelyek a nagyváradai üzletvezetőség szervezését ószre jósolták. *Singlár* Gyula forgalmi főnök ez ügyben Budapesten felkereste az illetékes köröket s a következőket mondta a *Tiszántúl* tudósítójának:

— A hír apró áthelyezési intézkedésekből eredhetett. Ugy értesültem, hogy a közeljövőben az üzletvezetőség szervezése nem történik meg, mert a többi üzletvezetőséget már 6—7 évvel ezelőtt szervezték s nincs *junktum* közöttük. A szervezési intézkedéseket felfüggesztették, de ez nem azt jelenti, hogy végleg el is ejtették a nagyváradai üzletvezetőséget. Korántsem. Csak azt, hogy a háboru alatt a nagyváradai üzletvezetőséget nem szervezik. Suőba azonban nem dobták a hasznos s ránk nézve előnyös tervet.

*** Kitüntetés.** *Raffay* Agoston tüzérhadnagy a keleti harcúterén tanúsított bátorságáért a vitézségi érmet kapta.

*** Mayer Béla huszáralezredes sirja.** A nyiregyházi 14 ik es. és kir. huszárezredhez hivatalos értesítés érkezett arról, hogy az 1914. augusztus 23-án, Bucac mellett (Galicia) hősi halált halt *Mayer* Béla huszáralezredes sirját feltalálta egy katonai komissió. Az oroszok ugyanis az ezen ütközetben elesett 80 orosz holttestét egy közös sirba temették, a miénket pedig az ottani falubeliekre hagyták. Az odaváló malomtulajdonos intézkedett aztán a 40 magyar huszár eltemetéséről, kiket egy közös sirba tettek, míg 3 tisztet, köztük a fentemlített alezredest, — ki a II. osztályú vaskorona renddel is ki lett tüntetve hősi bátorságáért, — szintén egy külön közös sirba helyezték az országút mentén. Az egyik tisztnél *Békassy* kapitánynál még megtalálták az ugynevezett „lélek cédulát”, a többi valószínűleg kifosztották az oroszok, elvevén tőlük mindent. A hős tiszt holttestének exhumálása s hazahozatala iránt családjaik intézkednek, hogy édes hazájuk földjébe temethessék el, melyért életüket áldozták. *Mayer* Béla holttestének

hazaszállítása iránt az elhunyt testvéröccse, *Mayer* Antal tb. kanonok, a Szent József-intézet kormányzója megtette az intézkedéseket.

*** A holland konzul Nagyváradon.** *Clinge Fledderus* dr budapesti holland konzul az éjjel Nagyváradra érkezett s a Park-hotelbe szállt. Itt időzése a holland behozatali cikkekkel áll összefüggésben.

*** Rizst és tengerit árul a város.** Értesitem a város közönségét, hogy a városi liszt és élelmiszerüzletekben rizs és tengeri az élelmezési ügyosztály által kiadott liszt-, vagy zsirutalvány felmutatása mellett beszerezhető. Egy-egy jelentkező hetenként egy fél kiló rizsnél és 5 kgr. tengerinél többet nem igényelhet. Nagyvárad, 1916 március 27-én. *Lukács* Ödön, főjegyző.

*** Eljegyzés.** *Mogyoroskai Bőszörményi* Árpád nagyváradai honvédhuzár főhadnagy, *Bőszörményi* Géza ügyvéd derék fia, aki *Hindenburg* hadtesténél a harcúterén hősiességével az első és második signum laudist, a III. osztályú katonai érdemkeresztet, a II. od osztályú német vaskeresztet és a német harcúos érmet érdemelte ki, eljegyezte marosházi *Maroshy* Alexandrina urleányt Szatmárról.

*** A népszövetségi csoportvezetőket** értesitem, hogy a márciusi füzeteket a Népszövetségi Otthon gondnokától bármikor átvehetik. Az igazgató.

*** Tilos a titkos irás.** A hivatalos lapban megjelent a miniszterelnök rendelete, amely megtiltja az olyan sajtótermékeknek, iratoknak, vagy ábrázolatoknak a terjesztését, bármilyen módon is, amelyek a titkos írásmód vagy írásjelek ismertetését tartalmazták, avagy ezek alkalmazásával készültek.

*** A villamos felügyelő bizottság ülése.** Nagyvárad város villamos felügyelő-bizottsága pénteken, március 31-én délután 4 órakor ülést tart a városházán.

*** A debreceni róm. kath. hadiársvaház.** Debrecenből írják: A debreceni róm. kath. Hadiársvaház javára az első 10 nap alatt 35000 korona értékű kötelezvényt írt alá Debrecen katolikus társadalma. A sok és fáradhatatlan gyűjtő között feltűnő eredménnyel működött *Szentkirályi* Tivadar főgondnok, aki 12000, a debreceni népszövetségi otthon választmánya, mely Debrecen iparosságától szintén 12000, azonkívül dr *Bernolák* Nándor egyetemi rektor, aki az egyetem katolikus tanáraitól 6000 koronát gyűjtött. A hadiársvaház betétkönyveket bocsát ki, melyet nemkülönbön egyéb adományokat a debreceni népszövetségi bank kezel. A gyűjtés folyik.

*** Gyermekehulla a csatornában.** Hétfőn este a *Damjanich* utca 27. szám előtt *Borinczi* és *Balog* csatornatisztító munkások munkájuk közben a levezető csatornában begyömöszölve egy kis csecsemő hullát találtak. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan *Kolontáry* János fogalmazó és *Bott* György detektív mentek ki a helyszínre, ahonnan a csecsemő hullát be szállították a rendőrségre, ahol a tisztiorvos fog véleményt mondani róla. A rendőrség nyomoz.

*** Stabili gőzgépezői tanfolyam.** A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolán április hó 3-án nyílik meg a stabil gépezői tanfolyam. Beiratkozni az intézet igazgatóságánál *Schlauch* tér 10. sz. alatt, naponta 4—7 óráig lehet. Tandij 10 K. beiratási díj 2 K.

*** Kereskedelmi alkalmazottak segélye.** A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara kereskedelmi osztálya közhírré teszi, hogy a kereskedelmi miniszter ur hivatali előde által 52001.—VI.—A.—1909. sz. alatt jóváhagyott alapítólevél 5 pontja értelmében: „A Nagyváradai Kereskedelmi Kóroday-lel” alapítványának 1916 évi esedékes kamatai 900 korona összegben felhasználás alá kerülnek. Ezen összeg fele, vagy 450 korona olyan kereskedelmi alkalmazottak támogatására fordítatik, akik betegség következtében az 1907. évi XIX. törvények kötelezettségeit meghaladó anyagi támogatásra szorulnak és ezt a körülményt okmányilag igazolják. Felhívjuk ennél fogva mindazokat, akik a fenti támogatásra igényt tartanak, hogy az iránti folyamodványaikat kellően felszerelve legkésőbb 1916. évi apr. hó 20 napjáig az alulírott kamarához nyújtásuk be. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara kereskedelmi osztálya: Schwartz Izidor o., elnök. Dr Sarkadi Lajos, titkár.

*** Adakozás a Cselédotthonra.** A cselédügy kérdésének rendezésének a szüksége mindig szélesebb mértékben járja át a közönséget, ami arra mutat, hogy meggyeszte folyik az adakozás, amit örömmel nyugtáz az előkészítő bizottság. Adakoztak: dr Fráter Imréné 10, dr Konrad Márkné 50, Kuchta Endréné 30, Mártonffy Gyuláné (Körösszakál) 20, Brösztel Lajos (Margitta) 15, Pákh Emil (Mezőpeterd) 5, Borszékny Antalné gyűjtőívén 20, a bárándi plébánia gyűjtőívén 36 korona. Összesen: 186 korona.

*** A hősi halált halt katonák katonák hazahozatala.** A hősi halált halt katonák hullájának hazahozatala tárgyában tegnap a belügyminiszter és a honvédelmi miniszter rendeletet küldtek az alispáni hivatalhoz. A rendelet szerint a harctéren elesett katonák ott pihennek legméltóbb helyen, ahol hősi halált haltak, a mely helyet vérük hullásával szenteltek meg. Mivel azonban sokan vannak, akik mégis haza akarják hozatni elesett hozzátartozóik tetemeit, azért a miniszter egy általános szabályt állapított meg. E szerint a hazahozatal csakis engedély alapján történhetik. A szükséges kérvényt az eljáráshoz kell benyújtani. A járványban meghalt katonák tetemeit halálozásuk után egy évvel szállíthatják haza. Csakis az egyes sirokban pihenő katonák tetemei szállíthatók haza. A hazaszállításnál 50 százalékos kedvezményt kapnak a kérvényezőek. A rendelet kívánatosnak tartja, hogy a haza szállítások csakis a háború befejezése után történjenek meg.

*** Adomány.** Sűdy Jenő hadapród 20 koronát küldött az északi harctérről szerkesztőségünknek és pedig 10 koronát a vak katonáknak, 10 koronát a városi szegényeknek. Rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Új alapító tag a Katholikus Nővédő Egyesületben.** Haltenberger Vilmosné 50 koronával a Katholikus Nővédő Egyesület alapító tagjainak sorába belépett.

*** A háború miatt agyonverték.** Mezőgyánból jelentik: Kis Sándor és Vác Sándor a korosmában borozgattak, mikor több suhanc vetődött be. A háború került szóba, a két fiu erősen háborupárti volt. A kételkedők megrohanták őket s rövid veredés után a két derék fiut agyonverték. A tetteseket, kik fiatalok, letartóztatták.

*** Az Általános Takarékpénztár.** A Nagyváradon, a jövő hó 6-án tartja idei rendes közgyűlését. A kitűnő hírnevű intézet, mely már 15 ik éve működik, most is reális és gondos üzletvezetésről tesz tanúságot mérlegével. Dacára a rossz viszonyoknak, a nyereség 45101 kor. 55 fillér, melyből megfelelő leírás mellett osztalékot is fizet az intézet, részvényenkint 4 koronát. Az igazgatóság, felügyelőbizottság és tisztikar azonban nem reflektál jutalékokra és így a nyereség többi része, valamint a tartalékalapból leirt összeg teljesen leírásokra fordítatik. A tartalékalap így is 100000 korona az idei hozzájáruláson kívül. A közgyűlés bizonyára méltányolni fogja az intézet vezetőségének azt a helyes üzletpolitikáját, hogy a megfelelő leírások és tartalékdotalás mellett, a részvényeseknek is juttat a nyereségből, mert az intézet eddigi rene méjához is méltón zárja le az 1915 ik évet.

*** Hatósági hus.** Ma reggel 7 órakor a Szent László-téren hatósági hus kimérés lesz. 1 kg. 3 korona.

*** Lokomobil és cséplőgép kezelői, általános gazdasági gépészeti és aratógépkezelői tanfolyam.** A folyó évben fokozottabban felmerülő szükséglet kielégítésére a helybeli m. kir. állami fa és fémpári szakiskolán prilis hó 10 én nyílik meg a második lokomobil és cséplőgépkezelői tanfolyam. Ugyanakkorra tervbe vétetett egy általános gazdasági gépészeti tanfolyam megindítása, melyben a gazdasági gépek kezelése és javítása 72 elméleti és 48 gyakorlati órában taníttatnék. Május hó közepe táján egy aratógépkezelői tanfolyam nyílik meg 12 elméleti és 48 gyakorlati órával. A lokomobil tanfolyamon 10 K tandíj és 2 K beiratási a többieknek csak 2 K beiratásdíj fizetendő. — Az intézet igazgatósága felkéri a tanfolyamok iránt érdeklődőket, hogy beiratkozás és előjegyez tetés céljából mielőbb jelentkezzenek, mert a hallgatók csak korlátozott számban lesznek felvehetőek.

*** Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb dísz.** Az első ránc a szép asszony igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég, ha a megbecsülhetetlen V-Po crémet és szappant használja, melyből a bőr visszanyeri ruganyosságát, eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesszereket, májfoltokat, pattanásokat és a bőr vörösségét. Ara K 1 és K 150. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad. Telefon 13 02.

*** A Nagyváradai Takarékpénztárnál** jegyzett III-ik hadikölcsönös kötvények a kiadott pénztári elismervények ellenében az intézet helyiségében átvehetőek.

*** Poloskairtó NOXIN** biztos zser. Ara 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

*** Kizárólag vetőmag célokra búkköny, Victória borsó, kötes és lucernamag** beszerezhető a Magyar általános hitelbank nagyváradai fiókjának gabonaosztályánál.

*** Husvéti Karneval Nagyváradon.** Aszódi Mihály cukorka, kávé, tea és déligyümölcs üzleteibe az összes bőjti konzervált halak és husvétii tojás cukorkák szebbnél-szebbek megerkeztek. Az árak még az előbbieket, raktáron nagy mennyiségű áru, üzleti vállalatok központi főüzlet Kossuth-utca Sas palota, I. fiók Sas passaga, II. fiók Zöldfa passaga a kabaréval szemben teljesen újonnan átalakítva, úgy hogy a legkényesebb igényű cukorkavevők is, legfinomabb bonbonjait megtalálhatja, III. fiók Rákóczy-ut Csokoládé király Orsolya zárda épület, Kugler-Gerbaud bonbonok főraktára, IV. üzleti vállalatok triestii kávé és teabehozatal szintén az Orsolya zárda épület Csokoládé

király mellett. Telefon főüzlet 635, fiókok telefonja 610. Befőző cukorka előjegyzést elfogadok főüzletemben. — Nagyban: husvétii tojás és csokoládé, kávékrém, nápolyi és az összes cukorkákból és halakból. Kondenzált tej, „Berna” védjegyű kapható. **Aszódi Kossuth-utca.**

*** Megfagyott,** szélből kivörösödött, kizerepedett arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatása az YPO jegyű „Harmat tejkrém.” Ara 1 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczy ut 7/B.

*** Megvételeire kerestetik** egy közép nagyságu Wertheim-szekrény. Ajánlatok a kiadói hatalba kéretnek.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag, Farkas-féle hurut-szeletkét. Ara K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13—02.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán délután a rokkant színészek javára: Kisasszony férje.
Szerda este: Eleven ördög.
Csütörtökön: Cyklámen. (Fodor Ella fellépte.)
Pénteken: Madonna rózsája.
Szombaton délután: Cigányszerzem.
Szombaton este: Varázshegedű. Fehér felhő.
Vasárnap délután: Császárné.
Vasárnap este: Varázshegedű. Fehér felhő.

Fodor Ella fellépte. A Szigligeti-színház közönségének kedves drámai művésznője, Fodor Ella, mint arról már hírt adtunk, e hét csütörtökön lép fel ismét először a Cyklámen kétfős női szerepében. — Pénteken este a Madonna rózsája kerül színre, amelyben Fodor Ella már a bemutató alkalmával oly frenetikus sikert aratott. A jeles drámai művésznőnek partner szerepét Bihari Akos játssa. Renato szerepe ez alkalommal is Varsa Gyulának jut.

A rokkant színészek alapja javára rendez előadást ma délután a Szigligeti-színház, amely alkalommal a Kisasszony férje, Drégely nagy sikerrel bemutatott vígjátéka kerül színre. A kitűnő vígjáték fő női szerepét Polgár Mariska játssa, akinek Dorozsmay képviselő szerepében első rangú partnere Varsa Gyula.

Kik a nagyváradai közönség kedvencei? A „Színházi Élet”, Ince Sándor népszerű hetilapja e heti számában felhívja a nagyváradai közönséget, hogy a lapban levő szavazócedulára írja fel kedvence színe és színésznője nevét. A szavazás három hétig tart és a „Színházi Élet” husvétii Fédák Albumában közölni fogja a közönség kedvenceinek fényképét. Azok között, akik a nyerre szavaztak, kiorsolja a „Színházi Élet” az illető művészek attogrammjával ellátott fényképét. A lap egyik belső oldalán található szavazócedulák, bezárólag a hét csütörtökig küldendő a szerkesztő ségbe. (Budapest Erzsébet körút 22.) A „Színházi Élet” kapható minden dohánytőzsdében. Egyes szám ára 30 fillér. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 22.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!!!
Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Meghívás.

Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon, folyó évi április hó 6 án, délelőtt 11 órakor tartja Bémer-tér 2. szám alatt lévő helyiségében

XIV. rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1915. évi üzleti eredményről, a mérleg és zárszámadások bemutatása, nyereség felosztási ja-

vaslat, a felügyelő bizottság jelentése s a felmentés tárgyában határozat hozatal.

2. A felügyelő bizottság megválasztása.

3. A választmányból kilépő tagok helyeinek betöltése.

4. Esetleges indítványok, melyek az alapszabályok szerint legalább 6 nappal előbb nyújthatók be.

Nagyvárad, 1916. évi március hó 23 án.

Az igazgatóság.

A közgyűlésen az alapszabályok 18 §-a szerint csak azon részvényesek vehetnek részt, akik részvényeiket a szelvényekkel legkésőbb a közgyűlés előtti nap déli 12 óráig az intézet pénztáránál letétbe helyezik.

Az Általános Takarékpénztár R.-t. Nagyváradon, Zárszámadása az 1915. évről.

TARTOZIK

Mérleg-számla 1915 december 31-én

KÖVETEL

V a g y o n	ÖSSZEG		ÖSSZESÍTÉS		T e h e r	ÖSSZEG		ÖSSZESÍTÉS	
	K	f	K	f		K	f	K	f
Pénztár	66902	70			Részvénytőke				1000000
Intézeteknél	160304	73	227207	43	Tartalékalap				100000
Váltótárca			2837236	99	Tisztviselői nyugdíjalap				3250
Jelzálogkölcson	203227				Betétek könyvecskékben	929885	18		
Jelzálog törlesztés	20200		223427		Betétek folyószámlán	159121	66	1089006	84
Értékpapírok és függő kamatai			457993		Folyószámla letét			74306	14
Folyószámlai adósok			126362	31	Visszleszámított váltók			1422108	24
Ingatlanok			80016	79	Lombard kölcsön			179807	50
Átmeneti tételek			54346	40	Engedményezett jelzálog kölcsönök			89877	
Berendezés és felszerelés			3651	98	Ingatlan kölcsön			19200	
Előre fizetett visszlesz. kamat			7019		Fel nem vett osztalékok			120	
					Előre beszedett kamatok			15990	
					Nyereség áthozat 1914. évről	1415			
					Ez idei nyereség	43686	45		
						45101	45		
					Leírások	21506	27		
					Nyereség egyenleg	23595	18	23595	18
			4017260	90				4017260	90

TARTOZIK

Nyereség-veszteségszámla 1915. december hó 31-én.

KÖVETEL

Veszteség	ÖSSZEG		ÖSSZESÍTÉS		Nyereség	ÖSSZEG		ÖSSZESÍTÉS	
	K	f	K	f		K	f	K	f
Kamatok:					Nyereség áthozat 1914. évről				1415
takarékbetét, lombard, engedményezett jelzálog, ingatlan után és visszleszámítási kamatok			158781	10	Kamatok:				
Költségek:			23505	16	váltó, jelzálog, folyószámla, értékpapír, ingatlan jövedelem, egyes bevételek és pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék után			260961	93
tisztviselők fizetése									
házbér, fűtés, világítás, könyvek, nyomtatványok, irodaszerek, bélyeg, sürgöny és telefondíj			11555	40					
Adók:									
állami, városi, betétkamat adók és kincstári illetékek			23433	82					
Leírások:									
váltókból, értékpapirokból, berendezésből és egyéb követelésekből			21506	27					
Nyereség áthozat a múlt évről	1415								
Ez évi nyereség	43686	45							
	45101	45							
Fenti leírások	21506	27							
Nyereség egyenleg	23595	18	23595	18					
			262376	93				262376	93

Nagyvárad, 1915 december hó 31-én.

Shiff Éliás
pénztárnok.

Löwinger József
vezérigazgató.

Brand Jenő
főkönyvelő.

IGAZGATÓSÁG:

Verner Kálmán
elnök.

Dr Adorján Ármin
h. elnök.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Szűcs Géza
elnök.

Fekete Sándor
Dr Fischer Imre

Dr Mártonffy Marcel
Reichard Dezső
Rothbart Adolf Ede

Schwartz Mór
Spitzer Bernát

Farkas István
Pollák Pál

Sonnenfeld Adolf
Dr Waldmann Béla

Wégnér Mór